

CLASS : 12th (Sr. Secondary)

Code No. 5605

Series : SS-April/2021

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

SET : A

संस्कृत

SANSKRIT

भाग – II

(वस्तुनिष्ठ प्रश्न)

ACADEMIC/OPEN

(Only for Fresh/Re-appear Candidates)

-
- कृपया जाँच कर लें कि भाग-II के इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 8 तथा प्रश्न 36 हैं।
 - परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें।
 - कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व यह सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई भी दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।
-

निर्देश: –

- (i) सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
- (ii) प्रश्नसंख्या प्रश्नपत्रानुसारम् अवश्यमेव लेखनीया।
- (iii) श्रेष्ठाङ्कान् प्राप्तये सुवाच्यलेखोऽपेक्ष्यते।

अधस्तनप्रश्नानां लिखितोत्तरविकल्पेषु शुद्धविकल्पं चित्वा उत्तरपुस्तिकायां लिखत –

1. 'कुर्वन्नेव' इति पदे कः सन्धि विच्छेदः ?

1

(i) कुर्व + एव

(ii) कुर्वन + ऐव

(iii) कुर्वन्न + एव

(iv) कुर्वन् + एव

2. 'न + उपसर्पति' इति पदे किं सन्धिपदम् ?

1

(i) नोपसर्पति

(ii) नेपसर्पति

(iii) नुपसर्पति

(iv) नौपसर्पति

3. 'तथापि' इति पदे कः सन्धिः ?

1

(i) दीर्घसन्धिः

(ii) गुणसन्धिः

(iii) वृद्धिसन्धिः

(iv) यणसन्धिः

4. 'अविद्यया' इति पदे विग्रहोऽस्ति –

1

(i) न विद्यय

(ii) ना विद्यया

(iii) न विद्यया

(iv) नो विद्या

5. 'उष्णरश्मिः' इति पदे कः समासः ?

1

(i) कर्मधारयः

(ii) द्विगुः

(iii) तत्पुरुषः

(iv) बहुव्रीहिः

6. 'महान् ऋषिः' इति विग्रहे किं समस्तम् ?

1

(i) महार्षिः

(ii) महर्षिः

(iii) महा + ऋषिः

(iv) महती ऋषिः

7. 'अस्मद्' प्रथमाविभक्तौ बहुवचने किं रूपम् ?

1

(i) अहं

(ii) आवाम्

(iii) वयम्

(iv) अस्मान्

8. 'तस्य' अत्र का विभक्ति ?

1

(i) चतुर्थी

(ii) पञ्चमी

(iii) षष्ठी

(iv) सप्तमी

9. 'पृच्छति' पदे कः लकारः ?

1

(i) लट्

(ii) लोट्

(iii) लृट्

(iv) लङ्

10. 'अब्रवीत्' अत्र कः लकारः ?

1

(i) लट्

(ii) लोट्

(iii) लृट्

(iv) लङ्

11. 'आ + गम् + ल्यप्' एतेषां संयोगे किं रूपम् ?

1

(i) आगत्य

(ii) आगमय

(iii) आगत्वा

(iv) अगच्छत्

12. 'विना' इति उपपदयोगे का विभक्तिः ?

1

(i) प्रथमा

(ii) द्वितीया

(iii) षष्ठी

(iv) सप्तमी

13. 'जलम्' इति पदस्य पर्यायपदं लिखत -

1

(i) सरिता

(ii) सरवरः

(iii) सलिलम्

(iv) तडागः

14. 'मूर्खः' इति पदस्य विलोमपदमस्ति ?

1

(i) विद्वान्

(ii) चञ्चलः

(iii) पुरुषः

(iv) महिला

15. 'समुद्रोऽपि' इति पदे कः सन्धि विच्छेदः ?

1

(i) समुद्रे + अपि

(ii) समुद्रो + अपि

(iii) समुद्र + अपि

(iv) समुद्रः + अपि

16. 'यत् + च' इति पदे किं सन्धिपदम् ?

1

(i) यच्च

(ii) यद्च

(iii) यत्च

(iv) यच

17. 'तेनैव' इति पदे कः सन्धिः ?

1

(i) दीर्घसन्धिः

(ii) गुणसन्धिः

(iii) वृद्धिसन्धिः

(iv) यणसन्धिः

18. 'नृपतिः' इति पदे विग्रहोऽस्ति: -

1

(i) नृन् पतिः

(ii) नरः पति

(iii) नृणां पतिः

(iv) नराणां पतिः

19. 'अश्नुते' अत्र पदे कः धातुः ?

1

(i) अश्

(ii) अश्न्

(iii) अश्न

(iv) अन्

20. 'लभते' अत्र कः पुरुषः ?

1

(i) उत्तमपुरुषः

(ii) प्रथमपुरुषः

(iii) मध्यमपुरुषः

(iv) चतुर्थः पुरुषः

21. 'तृप्तम्' इति पदे कः प्रत्ययः ?

1

(i) तव्यत्

(ii) अनीयर्

(iii) क्त्वा

(iv) क्त

22. 'दत्त्वा' इति पदे कः प्रत्ययः ?

1

(i) क्त्वा

(ii) तव्यत्

(iii) अण्

(iv) दथ्

23. 'परितः' इति उपपदयोगे का विभक्तिः ?

1

(i) पञ्चमी

(ii) षष्ठी

(iii) द्वितीया

(iv) सप्तमी

24. 'सुकृतम्' इति पदस्य विलोमपदं लिखत -

1

(i) दुष्कृतम्

(ii) दुरितम्

(iii) पुराणम्

(iv) हस्ती

25. 'न + आर्या' इति विग्रहे किं समस्तपदम् ?

1

(i) नार्या

(ii) अनार्या

(iii) नार्यः

(iv) नारीयः

26. 'वरतन्तुशिष्यः' इति पदे विग्रहोऽस्ति -

1

(i) वरतन्तोः शिष्यः

(ii) वरतन्तुं शिष्यः

(iii) वरतन्तुः शिष्यः

(iv) शिष्यस्य तन्तुः

27. 'साधुभिः' इति पदे का विभक्तिः ?

1

(i) तृतीया

(ii) चतुर्थी

(iii) पञ्चमी

(iv) षष्ठी

28. 'एकादशः' (11) वर्णाः कस्मिन् छन्दसि भवन्ति ?

1

(i) वंशस्थछन्दसि

(ii) मन्दाक्रान्ताछन्दसि

(iii) इन्द्रवज्राछन्दसि

(iv) अनुष्टुप् छन्दसि

29. 'दीर्घः' इति पदस्य विशेष्यपदं किम् ?

1

(i) पत्रम्

(ii) अवकाशः

(iii) रात्रिः

(iv) जीवनम्

30. 'दिवसेषु' इति पदस्य विशेषणपदं किम् ?

1

(i) समतिक्रामत्सु

(ii) महान्

(iii) दिवसेण

(iv) मूर्खः

31. 'तमसा' इति पदस्य विलोमपदमस्ति -

1

(i) मध्यः

(ii) भयः

(iii) अङ्गः

(iv) प्रकाशेन

32. 'लब्ध्वा' इति पदे कः प्रत्ययः ?

1

(i) क्त

(ii) क्त्वा

(iii) यत्

(iv) ण्यत्

33. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि **एकपदेन** संस्कृतभाषया लिखत –

भोजेनोक्तम् – भो पुत्तलिके कथय तस्यौदार्यम्”। सा वदति, राजन् यः तु अर्थिनां पूरयति। तस्य इप्सितं देवः सम्पादयति। यत् च उक्तम् –

(क) भोजेन किम् उक्तम् ? 1

(ख) ‘वदति’ पदे कः लकारः ? 1

34. अधोलिखितं श्लोकं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि **एकपदेन** संस्कृतभाषया लिखत –

नियतं कुरु कर्म त्वं कर्म ज्यायो ह्यकर्मणः।

शरीरयात्रापि च ते न प्रसिद्ध्येदकर्मणः॥

(क) कर्म कस्मात् ज्यायः अस्ति ? 1

(ख) ‘ते’ इति पदे किं वचनम् ? 1

35. रेखांकितपदम् आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत –

(क) गुणवन्तं न स्मृशति। 1

(ख) नापहियसे सुखेन। 1

36. उचित पदेन वाक्यं पूरयत –

(क) जिस समस्त पद में दूसरा पद प्रधान हो, उसे कहते हैं। 1

(ख) क्रिया के करने वाले को कहते हैं। 1

